

Ministru prezidenta Valda Dombrovska uzruna konferencē Tallinā, 2009.gada 14.oktobrī

Godātais Ministru prezident, rektor, ekselences, dāmas un kungi!

Man ir liels prieks uzrunāt šo auditoriju šeit Tallinā. Ir patīkami redzēt tik lielu dalībnieku skaitu, kas liecina par to, cik lielu nozīmi mēs visi piešķiram atjaunojamo enerģijas resursu jautājumiem. Tas ir arī mans vēstījums no Latvijas – tīra un zaļa enerģētika ir mūsu prioritāte.

Gan valdības, gan privātās organizācijas uzskata, ka enerģijas pieejamība un sīva konkurence enerģijas resursu sektorā ir ļoti nozīmīga politikas lēmumu un investīcijas stratēģiju joma.

Pēdējo gadu laikā valstīm ir kopīgas bažas par s naftas un gāzes cenām un par pieaugošu atkarību no dažiem ārējiem enerģijas piegādātājiem. Tāpēc arī ideja par vietēji ražotu, neizsmeļamu un videi draudzīgu enerģiju ir apsveicama.

Atjaunojamo resursu proporcija ir vienmēr bijusi ievērojama Latvijas enerģētikas struktūrā un sastāda aptuveni 32%. Lai gan tie ir augstākie rādītāji Eiropas Savienībā, mums ir jāatzīst Latvijas lielā energoatkarība – Latvija importē 65% no tās primārajiem energoresursiem. Tādēļ atjaunojamās enerģijas un attiecīgo tehnoloģiju attīstībai ir galvenā loma Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšanā.

Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij ir jāskata sava enerģētikas politika arī saistībā ar ES politiku un iniciatīvām. Tā sauktā klimata un enerģētikas tiesību aktu pakete tiek uzskatīta par nozīmīgu pagrieziena punktu, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām un palielinātu atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu, jo tā nosaka kopējos ES mērķus attiecībā uz atjaunojamo enerģijas avotu un biodegvielu īpatsvaru. Pēc mūsu domām jaunā direktīva par atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanu ir viens no galvenajiem integrētās klimata un energoresursu paketes elementiem. Plašāku atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu var uzskatīt par būtisku instrumentu, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, un, lai nodrošinātu atbilstību Kioto saistībām.

Pakete ir visaptveroša sistēma atjaunojamās enerģijas izmantošanai, jo jaunā direktīva aptver visus nozīmīgos enerģētikas sektorus – atjaunojamo elektroenerģiju, apkuri, dzesēšanu un atjaunojamo transporta degvielu.

Arvien lielāka atjaunojamo resursu izmantošana ļaus mums risināt divas galvenās problēmas vienlaicīgi: samazinās Eiropas atkarību no ievestām fosilajām degvielām un palīdzēs mums izvairīties no turpmākām klimata pārmaiņām, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Taču mēs apzināmies to mērķu, kas ir iekļauti klimata un enerģētikas paketē, ambiciozo raksturu.

Viens no galvenajiem izaicinājumiem Latvijai būs sasniegt atjaunojamās enerģijas mērķi - 40% no kopējā enerģijas patēriņa Latvijā līdz 2020. gadam. Tas ir viens no

augstākajiem individuālajiem mērķiem Eiropas Savienības dalībvalstu vidū.

Lai gan mēs jau esam pilnībā izmantojuši savu ūdens enerģijas potenciālu, definētie mērķi ietver apņemšanos attīstīt cita veida atjaunojamo enerģiju.

Sakarā ar mūsu lielajām meža platībām, Latvija uzskata, ka biomasas degviela ir daudzsolša joma.

Mēs varam izmantot skaidas no ražas atlikumiem un koku celmiem, mums ir malka, mums ir blakusprodukti mūsu kokapstrādes rūpniecībā.

Sakarā ar celulozes rūpniecības samazināšanos potenciālu bioenerģijas avotu mēs saskatām papīrmalkā.

Tā kā Latvijas iedzīvotāju izplatība ir diezgan nevienmērīga, mums ir svarīgi ieviest jaunākās tehnoloģijas, lai konvertētu biodegvielas izmantošanu viegli pārvietojamā enerģijā, piemēram, elektrībā un sintētiskajās degvielās.

Pēc mūsu domām, jauno tehnoloģiju attīstība būs pamats atjaunojamo enerģijas avotu tālākai attīstīšanai.

Man ir arī jāpiemin, ka no šī gada 1. oktobra mums ir saistošs 5% biodegvielas piemaisījums dīzeļdegvielai un 5% bioetanola piemaisījums benzīnam.

Neskatoties uz iepriekš minētajām problēmām, mēs apzināmies, ka turpmāka atjaunojamās enerģijas izmantošanas palielināšana ir svarīga gan no piegādes drošības, gan noturīgas attīstības viedokļa.

Tādēļ jebkādas investīcijas, jebkurā valstī, arī Latvijā, ir iespēja.

Mēs aktīvi pētām un apspriežam "tīras" un "zaļas" enerģijas iespējas Latvijā. Piemēram, rīt mūsu galvenajā izstāžu zālē Rīgā tiks atklāta starptautiska izstāde par enerģijas ražošanu un saglabāšanu; nākamnedēļ Vides ministrija rīko semināru "Klimata pārmaiņu un atjaunojamās enerģijas izmantošana Latvijā" un Zemkopības ministrija sadarbojas ar vairākiem starptautiskajiem partneriem meža biomasas izmantošanas attīstīšanas jomā.

Atļaujiet resumēt: Eiropas Savienība vēlas attīstīt enerģijas veidus, kas vairāk ietvertu atjaunojamo enerģiju. Latvija pilnībā apsveic šo iniciatīvu un veiks nepieciešamos pasākumus, lai iegūtu sarežģītos, bet nākotnei draudzīgos enerģijas avotus.

Brīdinājumi par klimata pārmaiņu ietekmi ir ļoti skaidri. Starpvaldību ekspertu grupa klimata pārmaiņu jomā paziņoja: „Klimata sistēmas sasilšana ir nepārprotama...Novērojumi visos kontinentos un lielākajā daļā okeānu pierāda, ka daudzas dabas sistēmas ietekmē reģionālās klimata pārmaiņas, jo īpaši temperatūras paaugstināšanās”.

Mēs zinām, ka pastāv problēma, un mūsu pienākums ir rīkoties. Vēl ir laiks, lai veicot stingrus pasākumus, izvairītos no visliktākajām klimata pārmaiņām.

Pasaule tagad ir atbildīga par virzību uz ilgtspējīgāku enerģiju nākotnē.

Tas nozīmē, pirmkārt, zema oglekļa satura enerģijas, tīras tehnoloģijas un energoefektivitāte.

Pirms diviem gadiem, 2007. gada martā Eiropas valstu un valdību vadītāji vienojās, ka ES enerģētikas un klimata pārmaiņu stratēģijām būtu jābūt apvienotām visaptverošā politikā. Viņi apstiprināja jaunus mērķus, lai līdz 2020. gadam samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20%, un līdz 2020. gadam palielinātu atjaunojamās enerģijas daļu enerģijas patēriņā no apmēram 7% līdz 20%. Viņi arī pieprasīja līdz 2020. gadam samazināt enerģijas pieprasījumu par 20%. Šie mērķi ir pazīstami kā 20-20-20 darba kārtība.

Bet ES viena nespēs atrisināt klimata dilemmu. Neviena valsts vai reģions pasaulē nevar viens pats mainīt globālās tendences. Starptautiskā sadarbība ir būtiska, it īpaši enerģētikas tehnoloģiju un energoefektivitātes jomās.

Tādēļ es pateicos ASV valdībai par šīs konferences organizēšanu Tallinā. Jūs esat pulcējuši tik daudz ekspertu un politiķu vienas dienas padziļinātai diskusijai un pieredzes apmaiņai.

Es arī pateicos pasākuma vadītājiem, Igaunijas valdībai, un ceru uz sadarbību ar mūsu kaimiņiem, lai padarītu Baltijas valstis tīrākas un videi draudzīgākas nekā tās ir tagad.

Latvija vadīs Baltijas Ministru padomes sēdi 2010. gadā, un jau tagad var paredzēt, ka enerģētikas jautājumi būs mūsu sadarbības galvenā prioritāte.

Šī konference būs ļoti noderīga mūsu kopīgo centienu īstenošanā.
Paldies!